

STRÖMSBOKEN

AV
ALFRED MATTESSON

DEL II. 1. HFT. 1

STRÖMS HEMBYGDSFÖRENINGIS ÅRSPUBLIKATION 1944

STRÖMSBOKEN

av

ALFRED MATTESSON

DEL II: 1

STRÖMS HEMBYGDSFÖRENING S ÅRSPUBLIKATION 1944

Del II: 1, häft 1.

STRÖMSBOKEN

ALFRED MATTESSON

DEL I: 1

Strömsund 1945
Jämtlands-Tryckeriet

STRÖMS HEMBYGGFÖRENINGENS ÅRSRAPPORT 1944

Förord.

Orgelfabrikörerna Jöns och Nils Eriksson, födda och uppväxta i Risselås av Ströms socken, skänkte år 1933 5.000:- kr. till Ströms hembygdsförening. Medlen, som ej behöva fonderas, skola under namn av "Ströms hembygdsförenings arkivkassa" förvaltas av hembygdsföreningens styrelse och användas till utforskande av Ströms sockens historia. I gåvobrevet står angivet, att särskild vikt må läggas vid uttydningen och mångfaldigandet av äldre handlingar och dokument berörande socknens gårdar och byar.

I den nu under ett tiotal år utgivna årspublikationen ha bl. a. influtit avskrifter av gamla handlingar från Ström. Det har dock endast varit ett litet axplock. Hembygdsföreningens styrelse har ansett det vara en bjudande plikt att på ett ännu bättre sätt förverkliga donatorernas önskemål. En redaktionskommitté bestående av kyrkoherden Gunnar Löfvenmark, bankdirektören O. Olofsson, köpmannen Uno Mårtén och rektorn Alfred Mattesson har lagt upp riktlinjerna för kommande årspublikationer, och enligt kommitténs plan skola publikationerna utgöra en fortlöpande bebyggelsehistoria över Ströms socken. Först skall de enskilda byarnas historia behandlas med ledning av i arkiven tillgängliga kyrko- och jordeböcker samt länsstyrelsens och domstolarnas handlingar. För varje by skola upptagas de människor, som bott och verkat i byarna från äldsta tider fram till våra dagar. I första hand kommer att medtagas den jordägande befolkningen. De enskilda byarnas historia kommer att utgöra arbetets del II. En sammanfattande historik över Ström kommer sedermera att publiceras som del I. Då man besinnar, att Ströms kommun omfattar omkring 45 byar. förstår man, att det blir ett stort arbete, som kommer att pågå i åtskilliga år.

Redaktionskommittén hoppas, att arbetet skall omfattas med intresse av Ströms befolkning, att det skall främja och väcka intresset för den egna hembygden och släkten och att det i en framtid skall visa sig vara ett värdefullt stöd för fortsatta studier och forskningar.

Det är med stor tvekan undertecknad åtagit sig att börja detta arbete. Dels är uppgiften stor och krävande och dels är min erfarenhet på detta område ringa. Då jag har rönt förståelse och uppmuntran från flera håll, har jag åtagit mig den loc-

kande uppgiften. Det hade kanske varit riktigare att dröja med tryckningen och att ytterligare överarbeta stoffet, men jag har inte velat dröja för länge med starten och därtör detta år börjat med byarna Alavattnet och Bonäset. Det är många föreningsmedlemmar, som otåligt vänta på publikationerna. Jag är mycket tacksam för råd, anvisningar och anmärkningar, som kunna vara mig till gagn vid arbetets fortsättning.

Till sist vill jag uttala mitt varma tack till länsarkivarien Robert Swedlund och kyrkoherden Gunnar Löfvenmark för vänlig uppmuntran, goda råd och värdefull hjälp. Bröderna Anders och Sven Olof Ersson i Bonäset, Ivar Alvebo i Alavattnet och Erik Olofström i Bredkälen tackar jag också, för att de välvilligt stått till tjänst med upplysningar och meddelanden.

Strömsund i dec. 1944

Alfred Mattesson.

Alavattnet.

Dragonen Per Halling uppgives ha bosatt sig i Alavattnet 1753. Enligt gamla farmor hos Alvebos skall den förste nybyggaren Halling med hustru och barn kommit vandrande över Bredgårdsbodarna, där de lämnat sin medförda ko. De skulle hämta henne, när de funnit en lämplig boplats. En sådan funno de vid norra stranden av sjön Alavattnet, där de togo sitt första läger under en yvig gran ute på udden strax nedanför den plats, där Alvebos gård nu ligger. Sedan de uppfört en primitiv bostad där, begav sig Halling iväg för att hämta kon. Han fann huden "spilad" på väggen. Kon hade gått ner sig i en källa och drunknat. Detta var en svår förlust. Hur Halling lyckades skaffa sig en annan ko förmåler ej historien. Han började bryta mark och bygga gård på denna sidan viken. Ungefär samtidigt kom dragonen Sundström och hans hustru och tog upp ett nybygge på andra sidan viken, där nu Jöns Olssons gård ligger. Så långt traditionen. Dragonerna n:r 93 Per Johansson Halling och n:r 116 Erik Olofsson-Sundström tillhörde majorens kompani av Jämtlands dragonregemente och enligt 1748 års rulla hade Halling antagits till dragon den 14 mars 1748 efter Jöns Mårtensson Hallskog och Sundström den 3 juni 1747.

De båda dragonerna ansöka om rätt att anlägga nybygge på Alavattnets kronoavradsländ och enligt Hammerdals häradsrätts resolution den 23 april 1760 förrättade länsmannen Martin Collin jämte nämndemännen Anders Mårtensson i Öhn och Anders Hansson i Grenås den 17 juni s. å. syn å det av nybyggarna utvisade området. Platsen för nybygget på Elgsnäset vid Elgsgårdsvattnet befanns ha lämplig åkerjord av rödaktig sandmylla blandad med lerjord. Nybygget beräknades kunna med tiden upparbetas till ett hemman på $1\frac{1}{2}$ tunnland. Dock kan det hela ej uppodlas utan svårt arbete. Syneprotokollet upptager en uppräknings av möjligheterna till slåtter, som i korthet här angivas. Hårdvallshö beräknas till $2\frac{1}{2}$ lass och hästfoder på södra sidan av Storflon 2 lass. Av starrfoder bör man kunna erhålla 6 lass vid Långmarksbäckens båda sidor och vid Långmarksmyren, 10 lass på östra sidan av Lillallvattnet och 2 lass på västra sidan samt på Risnäset 5 lass. Tjärnmyren kan uppodlas till 5 golvslätter=5 lass. Vidare beräknas Bäckmyren söder om Herbergsholmen och Flarken ge 10 lass, södra sidan av Nymyrhöjden 7 lass, Brattbergsmyrarna 20 lass, Alavattennäset 2 lass, östra Kalvmyren 2 lass, västra Tjälmyren 5 och Tvärmyren 4 lass. Stormyren ger 40 lass starrfoder, som delvis bärgats av Per Zakrisson i Ringvattnet, fastän det ligger på avradsländ och ej tillhör honom. Alavattnets avradsländ och skatteskog innehades mot en årlig av-

Alavattnet

gift till kronan av 1 daler silvermynt av hemmanen Strand, Espnäs och Alanäset. Syneprotokollet omnämner, att på östra sidan om Storstvattnet finns såväl granskog till hustimmer och gårdsel som nödig näver, lövskog och gott mulbete. På sommaren och en tid på hösten finnes kvarnställe i Elgsvattenån. I Elgsgårdstvattnet, Storstvattnet och västra Jeriltvattnet kunna nybyggarna fiska till husbehov. Tallskog till taktäckning m. m. kan fås på Alavattnet. Nybygget är beläget $2\frac{1}{2}$ mil nordväst Ströms kyrka. Synemännen föreslog, att nybyggarna förunnades 30 frihetsår till hemmanens upparbetande. Den 18 november 1760 meddelade häradsrätten bevis om att synen offentligen upplästs och vidkants av synemännen.

Den 29 mars 1762 besvära sig Erik Göransson och Jöns Persson i Espnäs, Sven Persson och Olof Olofsson d. ä. och d. y. i Strand, Matts Isaksson i Bredgård och Mikael Hindriksson i Alanäset hos häradsrätten över att vice länsmannen Martin Collin med tvenne nämndemän utsynt Alavattenskogen till nybygge åt Per Halling och Erik Sundström. De klagande hade ej beretts tillfälle att närvara vid förrättningen. Synemännen hade underlåtit att kalla dem till stället för synen och i tysthet farit dem förbi. Vid den tidpunkten hade de nämligen legat hemma och förgäves väntat på kallelse. De ansågo sig nödsakade att söka ändring i den resolution, som nybyggarna erhållit. Helt nyligen hade de erhållit underrättelse därom. Genom landshövdingeämbetets resolution den 5 mars 1726 hade de erhållit denna skogstrakt till sina hemman mot en årlig avgift av 1 daler silvermynt. Denna skogstrakt med sina fiskevatten hade för åborna varit till största nytta. Om dessa nyttigheter berövades dem, kunde de omöjligt vara besuttna på sina svaga hemman, åtminstone ej utan största skada och fördärv. För övrigt hade synemännen ej besett skog och slätter utan endast antecknat efter nybyggarnas egna uppgifter.

Länsmannen och nämndemännen förklarade, att de kungjort dagen för syningen i Ströms sockenstuga och att Strands byamän, som hade hand om skogsbreven och resolutionen, borde varit tillstades. Själva hade de efter en förrättning på Öhn farit sjövägen direkt till Espnäs. En av bönderna där hade följt med på synen. På rättens tillfrågan förklarade nämndemännen, att de väl varit på stället, där nybygget skulle anläggas, men att de ej så noga besett lägenheterna. Collin hade antecknat slätter och fiskelägenheter i god tro, sedan nybyggarna försäkrat, att de inte gjorde något intrång i hemmansåbornas rättigheter.

De klagande bönderna hemställde, att synen måtte förklaras olaglig och att länsmannen borde förtjäna tilltal för det sätt, på vilket han skött förrättningen. Isynnerhet som de tillfogats skada och olägenhet därav. Dessutom anhöll de, att ny syn förrättas nästa sommar och nybyggarna vid vite förbjudas ha några redskap i

fiskevattnen Alavattnet, Elgsgårdsvattnet och Jerilvattnet.

Häradsrätten resolverade, att synen ej varit laglig, att ny syn må hållas nästa sommar och att nybyggarna föreläggas 5 daler silvermynts vite utom laga böter, om de bevisligen göra någon skada eller intrång i de fiskevattnen, som åborna hittills emot skatt innehaft och nyttjat.

Jag har ej lyckats konstatera, om den av Hammerdals häradsrätt föreskrivna synen verkligen förrättats.

Beskrivningen vid avvittringen 1782—86 av Alavattnets nybygge upptager en åkerareal av 7 tunnland $11\frac{1}{2}$ kappland. Av denna areal kommer på gårds- och ladugårdstomt 7 kappl., åker 3 tunnland $3\frac{1}{2}$ kappl. och åkerförland 4 tunnland 1 kappl. Jordmånen är sand- och mojord. Hemslåttern utgöres av åkerslätter vid nybygget 2 tunnland 11 kappl., som ge 2 lass hårdvallshö och uppodlingsland om 4 tunnland 21 kappl. med 3 lass hårdvallshö. Utslåttern omfattar 95 tunnland 6 kappl., som ge $1\frac{1}{6}$ parmar hästfoder (1 parma=27 kubikalnar hö). Av utslåttern utnyttjar Ringvattnets nybygge 23 tunnland 14 kappl. på Stormyren. Utbytet härav 5 lass starrfoder. Humlegård kan anläggas och underhållas. Fiske idkas i Alavattnena med nät och not. Man fångar till knappt husbehov gädda, abborre och mört. Nybyggarna ha kvarn till husbehov.

Den 3 sept. 1789 blir Alavattnets kronohemman avrat och skattelagt. Hemmanet uppskattas till $2\frac{1}{8}$ tunnlands skatte eller $\frac{17}{48}$ gärdemantal. Skatten bestämmes till 3 riksdaler 26 skillingar, fördelade på landskild —:46:3, silverskatt 1:34:3, prostetull —:—:4 och skjutsfärdspengar —:41:2.

Göran Jonsson antages till åbo den 7 februari 1810, Zakris Zakrisson enligt landskontorets utdrag ur 1814 års resolutionsbok och Jöns Göransson den 10 aug. 1825.

Storskiftet avslutas 1825 och fastställles 1828. Omkring 1848 blir Alavattnet skattehemman. Åbon Per Jönsson får skattebrev å $1\frac{1}{16}$ tunnland eller $\frac{17}{96}$ gärdemantal den 9 september 1847 och Jakob Zakrisson likaledes skattebrev å $\frac{17}{48}$ tunnland eller $\frac{17}{288}$ gärdemantal den 15 februari 1848.

Den 22 februari 1864 ankom kommissionslantmätaren Ol. Ollander till Alavattnet för att påbörja laga skifte. Åbon Jakob Zakrisson hade den 14 aug. 1863 anhållit om laga skifte, och resolutionen utfärdades den 19 aug. 1863. I denna förbjudas skiftesägarna vid 100 riksdalers vite och skadans ersättning att flåhacka eller skumplöja och därefter bränna jorden eller bortföra matjord å de ägor, som graderats. Likaledes förbjudas ägarna att försälja skog, innan skiftet avslutats.

Delägarna voro bönderna Per Jönsson med $1\frac{1}{2}$, Johan Zakrisson med $\frac{1}{2}$, Johan Ersson med $\frac{23}{64}$, Jakob Zakrisson med $\frac{9}{32}$ och Anders Mikaelsson med $\frac{23}{64}$ tnl. skatte. Godemän voro hemmansägarna Mårten Jönsson i Lövsberga och Erik Andersson

i Bonäset.

Vid sammanträdet den 30 juli 1866 meddelade Mattias Zakrisson, att han förvärvat Johan Erssons $\frac{23}{64}$ tnl. Hemmansägaren Jöns Olofsson i Jerilvattnet var närvarande å egna och medgrannars vägnar. Han uppvisade en rågångskarta av år 1859, som hade upprättats av förste lantmätaren L. T. Jacobsson och begärde stakning på marken. Byamännen beslöt villfara denna begäran, och skulle rålinjen upphuggas följande dag. Mätningarna hade lantmätaren Ol. Ollander avslutat med biträde av lantmätareauskultanten W. Hernqvist. Vid sammanträdet företogs gradering ute på ägorna. Då skifteslagets bättre och odlingsbara lägenheter utom inägorna voro vitt spridda och förekommo i oformliga figurer, kunde d. s. k. inrösningsjorden ej i enlighet med skiftesstadgans föreskrifter avskiljas från avrösningsjorden medelst rätta linjer. Därför bestämde man, att den jord, som åsattes graderna 1–18, skulle betraktas som inrösningsjord och övrig mark som avrösningsjord. Taxeringen pågick den 16–19 augusti.

En längre rådplägnings hölls den 22 aug. 1866. Den åsikten gjorde sig då gällande, att Per Jönsson, som ägde halva byn, borde erhålla odlingslägenheten vid och omkring Störvattenbodarna och att alla i byn borde kunna bo kvar på sina gamla tomter. En utflyttning skulle bara medföra stora utgifter utan motsvarande fördelar. Åt förrättningsmannen överlämnades att uppgöra plan för delningen.

Den 5 aug. 1867 hölls ett nytt sammanträde. Anders Mikaelsson hade sålt till norrmannen Olof Ingebretsson Wik, som var närvarande. Johan Zakrisson anmälde, att han köpt Johan Erssons odelstorp av sin broder Mattias Zakrisson. Förrättningsmannen hade upprättat ett sammandrag efter den förliden höst justerade ägobeskrivningen, hävdeförteckningen och graderingslängden, som utvisade delägarnas hävdade åkrar, ristor, hemängar och skogsröjningar. Sammandraget upplästes, granskades omständigt och befanns riktigt, varefter det förseddes med vederbörandes underskrifter. Olof Wik skulle ha $\frac{23}{64}$, Jakob Zakrisson $\frac{1}{4}$, Mattias Zakrisson $\frac{21}{64}$, Johan Zakrisson $\frac{15}{32}$ och Erssons odelstorp $\frac{3}{32}$ tnl. Per Jönssons andel $1\frac{1}{2}$ tnl. skulle klyvas i två hemman å $\frac{7}{8}$ och $\frac{5}{8}$ tnl. Planen godkändes och utstakningen gjordes den 15 och 16 aug. Ägarna tillträdde sina nya skiften, så snart växande gröda bärgats.

Det berättas, att Per Jönsson, som inte tyckte särskilt om skiftningen, salt med mössan på. När han hört förslaget, strök han mössan av, och sedan sade han, att skulle han själv fått ta sin andel, skulle han inte tagit så mycket, som han nu fick. Han var en styvsint och rättskaffens man i mycket och ett original. I tysthet var han mycket hjälpsam.

Äganderätten till all skog om 10 tums diameter och 14 fots längd hade för flera år sedan sålts till Härnösands Ängsågsbolag

för 50 år. Allmänna undantag voro kvarn- och sågplats, båtplats vid västra Jerilvattnet, by- och kyrkväg, vägar till Alanäsets by, till kvarn och såg, till Espnäs, Vedjeön och Ringvattnet, till båtplatsen vid Jerilvattnet och till kalkbrottet. Vägar till skiften och vintervägar voro undantag. Byväg och kyrkoväg skulle vara 20 fot och övriga vägar 6 fot breda.

Här nedan anges fördelningen av arealen i kvadratrevor och kvadratstänger samt därefter uppskattningsinnehållet i kvadratrevor och kvadratstänger och kvadratfot för resp. hemman. Per Jönsson på $\frac{7}{48}$ mantal 21466,24 och 306,12,15 på $\frac{5}{48}$ mtl. 15333,03 och 218,65,82, Johan Zakrisson på $\frac{1}{12}$ mtl. 11499,77 och 163,99,36, Mattias Zakrisson på $\frac{23}{384}$ mtl. 8049,84 och 114,79,55, Jakob Zakrisson på $\frac{3}{64}$ mtl. 6133,32 och 87,46,33, Olof Wik på $\frac{23}{384}$ mtl. 8816,51 och 125,72,86 och på Daniel Erssonstorp 2299,94 och 32,79,87. Hela kostnaden för laga skiftet uppgick till 8476,32 kr. Förrättningen avslutades den 30 oktober 1867 och fastställdes den 1 april 1868.

Enligt skattelängden 1900 hade Alavattnet ett hemmansnummer och skattetalen fördelade sig sålunda, Erik Ersson stbhs. $\frac{35}{128}$, F. M. Näsström $\frac{7}{192}$, Olof Wik $\frac{3}{128}$, Zakris Persson $\frac{7}{128}$, Jöns Olsson $\frac{9}{128}$ och Graningevarken $\frac{1}{24}$. Dessutom funnos två torplägenheter, som ägdes av Sven Petter Vikström och Hernösands Ängsågsbolag. Skatten utgjorde 199:26 kr.

Den 31 dec. 1943 funnos i Alavattnet 34 m. och 30 kv. = 64 invånare.

Hemmanet $\frac{35}{128}$ mantal Nordgården av kronohemmanet nr 1.

1. Per Johansson (Halling) f. 1723 d. 1810 $\frac{20}{8}$ (87 år) g. 1751 $\frac{13}{10}$ med Mereta Jönsdotter fr. Hillsand f. 1724 $\frac{28}{6}$ d. 1808 $\frac{26}{5}$.

d. Lisken f. 1752 $\frac{22}{8}$

s. Jonas f. 1754 $\frac{2}{1}$

d. Gunilla f. 1755 $\frac{16}{3}$ d. 1849 $\frac{24}{3}$ g. m. Karl Persson fr. Lit.

d. Anna f. 1757 $\frac{1}{10}$ d. 1844 $\frac{9}{10}$ g. m. Erik Ersson (Vallberg) fr. Vallen, bosatt i Ringsjöhöjden Svaningen.

s. Johan f. 1759 $\frac{12}{6}$

d. Märet f. 1761 $\frac{28}{7}$ g. m. dragonen Zakarias Ö.

d. Maria f. 1763 $\frac{9}{5}$

d. Marta f. 1765 $\frac{1}{4}$ g. m. Jöns Olofsson (Tallqvist) f. i Strand 1757 $\frac{17}{11}$, bosatt i Jerilvattnet.

d. Christina f. 1768 $\frac{5}{4}$ d. 1843 $\frac{23}{12}$

s. Per f. 1770 d. 1774 $\frac{13}{11}$. "svullnad i kroppen."

Per Johansson Halling lämnade hemmanet till sonen Johan 1798. Vid arvskiftet s. å. uppgick boets värde till 156 riksdaler 38 skillingar, varav kom på hemmanet 33 rdr. 16 sk.

Alavattnet

2. *Johan Persson* f. 1759 $^{12}/_6$ d. 1839 g. 1811 m. *Elsa Juliana Olofsdotter Huss* f. 1790 i Edsele.

- d. Märet f. 1812 $^{21}/_2$ g. m. Jonas Zakrisson (Stor-Jonas) f. 1818 i Yxskaftkålen, bosatt i Öhn d. 1888.
- s. Petter f. 1814 $^{4}/_7$ "sjuklig".
- d. Lisa f. 1816 $^{19}/_6$ d. 1818 $^{22}/_{10}$ "förkvävd av os och rök".
- s. Olof f. 1818 $^{13}/_6$ Handlande och bonde i Alanäset.
- d. Lisa f. 1820 $^{10}/_8$ g. m. Per Persson fr. Yxskaftkålen, först bosatt på Renålandets kronopark sedermera hemmansägare i Öhn.
- s. Johan f. 1822 $^{28}/_{11}$ d. 1890 $^{12}/_9$ Handlande och bonde i Öhn.
- d. Maria Christina f. 1825 $^{3}/_4$ g. m. Olof Nilsson i Hallviken. Hon dog av kolos i källaren under sonen Nils Thuléns bröllop.
- s. Jöns f. 1827 $^{2}/_{11}$.
- s. Eric f. 1831 $^{20}/_2$ Hemmansägare i Löfstrand, Dorotea.

Elsa Juliana Huss var en ättling av den vittbekante mångmillionären Jonas Berntsson Lambert. Kyrkoherden Johan Huss i Nordingrå d. 1709 var gift med Lamberts syster Anna. Deras dotter Kristina var gift med gästgivaren Jonas Sjöberg i Djupsjö i Njurunda. Deras son Olof kallade sig Huss. Han var fältväbel vid Jämtlands Fältjägare, bosatt först i Brunflo sedan i Edsele. Gift med Elisabet Lemoine. Utom ovannämnda Elsa Juliana hade de en äldre dotter Katrina Margreta f. 1773 d. 1832 $^{26}/_2$ g. 1798 m. hemmansägaren Per Persson i Näxåsen.

Johan Persson sålde hemmanet 1832. Han blev blind men var dock alltid glad och förnöjsam.

Hemmanet inköptes av

3. *Jöns Persson* f. 1777 $^{7}/_6$ fr. Espnäs g. m. *Märet Jonsdotter* f. 1786 $^{29}/_{12}$.

- s. Per f. 1809 d. 1809 $^{31}/_{12}$ i bröstfeber.
- d. Bengta f. 1810 $^{16}/_{12}$ g. 1837 $^{16}/_4$ m. Jonas Hansson i Espnäs sedermera bosatt i Tåsjö.
- d. Margit f. 1813 $^{27}/_7$ d. 1914 $^{23}/_1$ g. 1840 m. Nils Andersson i Vedjeön.
- s. Per f. 1816 $^{12}/_1$.
- d. Brita f. 1819 $^{11}/_{11}$ g. 1840 m. Zakris Andersson i Havsnäs.
- d. Gunilla f. 1822 $^{27}/_{10}$ d. 1916 $^{29}/_1$ g. 1843 $^{26}/_3$ m. Olof Johansson i Alanäset (A:2).
- s. Nils f. 1827.
- d. Anna f. 1827.

Hemmanet övergår till sonen

4. *Per Jönsson* f. 1816 $^{12}/_1$ d. 1898 $^{2}/_6$ g. 1840 $^{14}/_{10}$ m. *Sara Andersdotter* f. 1820 $^{15}/_{11}$ d. 1903 $^{27}/_{11}$, fr. Hillsand.

- d. Märet f. 1840 $18/12$ g. 1859 $3/4$ m. Erik Ersson fr. Åtgården, Espnäs. Hon dog i barnsäng jämte båda fostren 1860 $4/1$.

Det berättas, att vid tiden för födelsen var mannen sysselsatt ute på gården. Han fick då se tre ljus i förstugudörren, ett större i mitten och ett mindre på vardera sidan. Han visste då, vad som hänt. Fadern skall vid det tillfället ha yttrat: "De säger, att allt vad Gud gör är rätt, men inte kan jag begripa, vad detta skall tjäna till." Han var en man, som ville, att allt skulle gå rätt och ordentligt till.

Per Jönsson säljer hemmanet till mågen Erik Ersson den $4/6$ 1873. Den $19/4$ 1875 utfärdades lagfart å $1^{41}/64$ tnl. skatte.

5. Erik Ersson f. 1831 $2/8$ d. 1899 $3/9$ i kräfta g. 1:a g. m. Märet Persdotter f. 1840 $18/12$ Se ovan! g. 2:a g. m. Märet Mikaelsson f. 1845 $14/12$ d. 1932 $30/5$ fr. Fågelberget.

d. Sara f. 1867 $2/9$ g. m. Olof Vikberg i Sollefteå.

s. Per f. 1869 $18/11$.

d. Lisa f. 1872 $29/1$ g. 1892 $3/4$ m. Frans Mikael Näsström f. 1866 $14/8$ fr. Ringvattnet, bosatt i Näsviden, Strömsund.

s. Mikael f. 1874 $13/11$.

År 1899 säljer Erik Ersson hemmanet till sönerna Per och Mikael.

6. Per Eriksson f. 1869 $18/11$ d. 1934 $26/8$ hjärtfel och åderförkalkning. Nämndeman 1921—25.

g. 1894 $8/4$ m. Sara Brita Jönsdotter f. 1871 $17/11$ d. 1923 $12/1$ fr. Långåsen.

s. Erik f. 1895 $15/1$ d. 1895 $26/3$.

s. Jöns f. 1896 $9/1$.

d. Märta f. 1897 $28/3$ d. 1919 $3/1$ i spanska sjukan. G. m. Knut Åslund, Strömsund.

s. Erik f. 1899 $17/10$.

d. Gertrud f. 1902 $17/4$ g. 1926 $17/3$ m. Pastor Erik Hallendorff f. 1899 $10/12$ Syd-Africa.

d. Sara f. 1903 $29/5$.

d. Ingeborg f. 1904 $9/9$ d. 1915 $15/3$ influensa.

s. Per f. 1907 $12/5$ g. 1941 $22/6$ m. Stina Mattsson fr. Espnäs. Bosatta i Näsviden, Strömsund.

s. Mikael f. 1910 $18/11$ Nästan blind.

s. Ivar f. 1913 $29/1$.

s. Ingvar f. 1915 $13/3$.

Bröderna Jöns, Erik, Per, Mikael, Ivar och Ingvar ha antagit släktnamnet Alvebo.

Mikael Eriksson byggde på sin hemmansdel gården Knäppen.

7. Mikael Eriksson f. 1874 $13/11$ d. 1919 $2/3$ i nervfeber. Nämnd-

Alavattnet

deman 1918—21. G. 1900 $11\frac{1}{3}$ m. *Karin Strömstedt* f. 1877 $27\frac{1}{9}$ fr. Öjarn.

d. Märet f. 1900 $15\frac{1}{9}$ d. 1919 $3\frac{1}{3}$ i nervfeber.

s. Hans Mikael f. 1902 $5\frac{1}{3}$ Agronom i Hököpinge i Skåne.

G. m. Gudrun Svensson f. 1909 $24\frac{1}{7}$ fr. Katslösa, Kvistofta.

s. Erik f. 1903 $27\frac{1}{9}$ g. m. Ida Hedström f. 1916, Frostviken.

s. Per Edvard f. 1905 $7\frac{1}{9}$ g. 1934 $17\frac{1}{6}$ m. lärarinnan Asta Nilsén, Strömsund.

s. Elias f. 1907 $8\frac{1}{7}$ g. m. Elsa Johansson f. 1916, Siljeåsen.

År 1925 köpte Per Eriksson Knäppen och änkefru Karin Eriksson med söner flyttade till Abborrviken å Näset i Strömsund. Knäppen äges nu av Per Erikssons sterbhus och brukas av

8. *Jöns Alvebo* f. 1896 $9\frac{1}{1}$ (A:6) g. 1919 $22\frac{1}{6}$ m. lärarinnan *Karin Matilda Magnusson* f. 1894 $8\frac{1}{8}$ fr. Handog i Lit.

d. Kerstin Sara f. 1920 $27\frac{1}{3}$.

d. Siv Karin f. 1922 $26\frac{1}{9}$.

d. Gertrud Margit f. 1924 $17\frac{1}{12}$.

s. Seve Per Magnus f. 1932 $9\frac{1}{12}$.

På Nordgården bo Erik, Mikael, Ivar och Ingvar Alvebo och Frans Retzell.

9. *Ingvar Alvebo* f. 1915 $13\frac{1}{3}$ (A:6) g. 1941 $23\frac{1}{6}$ m. *Linnéa Forsberg* f. 1918 $8\frac{1}{12}$ fr. Renån.

d. Anita f. 1943 $7\frac{1}{5}$.

10. *Frans Retzell* f. 1899 $20\frac{1}{12}$ g. 1935 $22\frac{1}{4}$ m. *Sara Persson* f. 1903 $29\frac{1}{5}$ (A:6)

s. Karl Erik f. 1940 $11\frac{1}{1}$.

Hemmanet $7\frac{1}{128}$ mantal.

Förste brukaren är nybyggaren dragonen Erik Olofsson (Sundström), som dog 1772 $1\frac{1}{3}$ i en ålder av 56 år. Änkan säljer sin odlings del till Jakob Persson, som omkom genom "olycklig händelse" 1782. Han var gift med Gölu Svensdotter och hade barnen Per, Sven, Erik, Lisbet och Karin. Sonen Lars dog den $10\frac{1}{6}$ 1781 tre veckor gammal. 1795 uppgives Jon Persson vara ägare till $17\frac{1}{96}$ tnl. År 1800 avstår Jon Persson hemmanet till mågen.

X 11. *Hans Hindriksson* f. 1769 $20\frac{1}{4}$ d. 1887 $17\frac{1}{4}$ g. m. *Märit Jonsdotter*.

s. Jonas f. 1799 $30\frac{1}{5}$

s. Hindrik f. 1801 $6\frac{1}{11}$ Bonde i Ringvattnet.

d. Sara f. 1805 $25\frac{1}{4}$ g. 1831 m. Fältjägaren Anders Palm.

s. Hans f. 1807 $8\frac{1}{8}$

d. Brita f. 1809 $16\frac{1}{7}$ g. m. Per Sköld f. 1805 $1\frac{1}{2}$ i Bredkålen.

X s. Erik f. 1812 $22\frac{1}{10}$ Bonde i Risnäset, Espnäs.

d. Lisa f. 1816 $20\frac{1}{7}$ Bosatt i Tåsjö.

- s. Per f. 1818 $27/10$ d. 1869 Bonde i Høstoppen, Espnäs.
 Gift med Lisbet Mattsson fr. Renån.
 d. Maja Stina f. 1820 $2/8$ Bosatt i Tåsjö.
12. *Jonas Hansson* f. 1799 $30/5$ d. 1875 $18/8$ g. 1837 m. *Bengta Jönsdotter* f. 1810 $16/12$ d. 1878 $31/1$ fr. Espnäs.
 d. Märet f. 1840 $27/2$ g. m. Edvard Andreas Jonsson i Tåsjö
 s. Jöns f. 1841 $21/5$
 d. Bengta f. 1842 $22/7$
 s. Hans Eric f. 1844 $15/3$ d. 1844 $26/7$ i engelska sjukan
 s. Hans f. 1845 $27/5$
 s. Henrik f. 1847

Jonas Hansson flyttade med sin familj till Tåsjö. År 1860 voro Olof Johansson (A:2) och hans hustru Gunilla Jönsdotter (A:3) ägare till hemmanet. Den $11/4$ s. å. köpa Johan, Jakob och Mattias Zakrisson i Alavattnet samtliga inägorna till skattehemmanet n:r 1 om $23/64$ tnl. skatte. Dessa ägare synas ej ha bott på gården. De sälja i sin tur $1/5$ av hemmanet s. å. till Daniel Ersson fr. Munsvattnet i Frostviken.

13. *Daniel Ersson* f. 1832 $7/5$ g. m. *Sara Zakrisdotter* f. 1834 $20/11$
 s. Erik f. 1860 $26/6$ d. 1864 $1/2$ i scharlakansfeber
 d. Sara Kajsa Greta f. 1862 $10/2$
 d. Brita Kajsa f. 1866 $4/8$

Daniel Ersson flyttade tillbaka till Frostviken 1868 och överlät hemmanet till sin broder

14. *Johan(nes) Ersson* f. 1836 $3/4$ Rotskollärare. g. 1863 m. *Brita Jönsdotter* f. 1844 $18/3$
 d. Brita Christina f. 1864 $11/5$
 s. Jöns f. 1867 $31/1$
 s. Erik f. 1870 $2/3$
 s. Per f. 1874 $4/2$
 s. Johannes f. 1876 $18/9$
 d. Elisabet f. 1879 $22/6$
 d. Anna f. 1883 $22/6$

Johan(nes) Ersson säljer hemmanet 1865 $25/4$ till

15. *Mats Zakrisson* f. 1822 $1/5$ d. 1894 $29/12$ g. 1853 m. *Lisa Abrahamsdotter* f. 1831 $23/3$ d. 1910 $9/11$ fr. Håkafot, Frostviken.
 fosterson Zakris Persson f. 1848 $19/5$ Inflyttad fr. Frostviken 1872 $14/10$
 1884 $4/2$ säljer Mats Zakrisson till sin fosterson

16. *Zakris Persson (Blom)* f. 1848 $19/5$ d. 1920 $1/4$ i lunginflammation
 g. 1886 $18/4$ m. *Sigrid Margareta Kristoffersdotter* f. 1861 $25/7$

Alavattnet

d. 1935 i hjärtfel. Från Granberget i Tåsjö.

- s. Olof Kristoffer f. 1882 $\frac{1}{7}$
- d. Ingeborg Erika f. 1886 $\frac{2}{12}$ g. 1914 $\frac{11}{4}$ m. Erik Hagard Persson, Gärde, Strömsund.
- s. Per Mattias f. 1889 $\frac{22}{3}$
- d. Lisa Margareta f. 1892 $\frac{29}{6}$ g. m. Johan Danielsson, Imnäs, Ramsele.
- d. Eva Matilda f. 1894 $\frac{14}{4}$ g. m. Karl Uno Olsén, Tåsjö.
- s. Zakris Mattias f. 1896 $\frac{17}{9}$
- s. Jakob Petter f. 1899 $\frac{30}{1}$
- d. Anna Ulrika f. 1901 $\frac{31}{12}$ g. 1920 $\frac{17}{10}$ m. Per Brask, Ulriksfors.

År 1918 överlämnar Zakris Persson hemmanet till sönerna

17. *Zakris Mattias Blom* f. 1896 $\frac{17}{9}$ g. 1920 $\frac{10}{10}$ m. *Hulda Maria Sjödin* f. 1891 $\frac{19}{8}$ i Stenviksstrand, Ramsele,

- s. Jakob Mattias f. 1921 $\frac{21}{4}$
- d. Märta Margareta f. 1922 $\frac{15}{8}$ g. 1943 $\frac{28}{8}$ m. Karl Karlsson, Jerilvattnet.
- d. Lise Marie f. 1924 $\frac{22}{6}$ d. 1926 $\frac{31}{1}$
- s. Sune Zakarias f. 1927 $\frac{3}{4}$
- d. Anna Lisa Theresia f. 1929 $\frac{21}{9}$
- d. Maj Iris f. 1931 $\frac{11}{10}$

18. *Jakob Petter Blom* f. 1899 $\frac{30}{1}$ g. 1926 $\frac{1}{6}$ m. *Tilli Märta Kristina Backlund* f. 1906 $\frac{2}{2}$ fr. Fjällsjö.

- s. Sten Zakarias f. 1926 $\frac{31}{10}$
- s. Stig Jakob Olof f. 1928 $\frac{18}{5}$ (tvillingbarn)
- s. Sven Arne f. 1931 $\frac{8}{10}$
- s. Bengt Erik f. 1938 $\frac{15}{12}$
- s. Bert Ottar 1940 $\frac{8}{6}$

Bröderna Zakris Mattias och Jakob Petter Blom sälja sitt hemman till Albert Karlsson i Häggenås. Den förre arrenderar gården och den senare flyttar till Strömsund.

Hemmanet $\frac{9}{128}$ mantal.

Till åbo antages enligt resolution 1810 $\frac{7}{2}$ Göran Jönsson f. 1752 $\frac{27}{3}$ d. 1826 $\frac{5}{11}$ fr. Åtgården i Espnäs. Den $\frac{10}{7}$ s. å. blev Johan Zakrisson antagen till åbo å $\frac{17}{48}$ tnl. av ovannämnda hemman.

Den äldsta kända medlemmen av denna Zakrisläkt uppgives vara finntorparen Zakarias Larsson från Hassela i Hälsingland. Han bodde i Lungsjön i Ramsele 1645 (omnämnd å sidan 131 i Hassela-finnarna av Richard Gothe). Sonen Lars Zakrisson upptages som brukare först i Hafsnäset 1679 och sedan i Holmen 1684 och dog 1717 $\frac{2}{11}$. Dennes son Zakris Larsson var gift med

Marta Persdotter, som också skall vara av finsk härkomst. Sonen Zakris f. 1679 d. 1765 gift med Brita Andersdotter från Holmen ha sonen Per f. 1707 d. 1779 ²⁰/₆. Denne Per Zakrisson har i första giftet med Karin Danielsdotter från Öhn sonen Zakarias f. 1731 ²⁰/₇, som gifter sig med Ingeborg Olofsdotter från Tullingsås f. 1750 d. 1834 och av deras nio barn är åbon Johan Zakrisson f. 1784 det femte. Han kallades "klockarn".

Johan Zakrisson lämnar 1814 hemmanet till sin broder

19. *Zakris Zakrisson* f. 1781 ²⁰/₁ d. 1856 ⁷/₉ g. 1810 m. *Sara Greta Persdotter* f. 1791 ¹/₁₀ d. 1872 ²/₈ av den s. k. Gädsläkten i Havsnäs.

s. Zakris f. 1811 g. m. Lisa Hansdotter. Bosatta i Fågelberget.

s. Per f. 1812 d. 1902 ⁹/₁ g. 1 g. m. Margit Göransdotter från Espnäs 2 g. m. Gertrud Mattsdotter från Renån

s. Olof f. 1814 ¹⁷/₈ g. m. Anna Stina Andersdotter från Fågelberget. Bosatta i Storstattnet, Frostviken.

s. Jakob f. 1817 ¹⁷/₈ ägde hemmanet Högen ¹/₂₄ tnl. Alavattnet.

d. Ingeborg f. 1819 g. m. Per Nilsson fr. Storstattnet.

s. Johan f. 1820 ²⁰/₁₁ g. m. Brita Mattsdotter f. 1826 ²²/₈ fr. Fågelberget.

s. Matts f. 1822 ¹/₅ d. 1894 ²⁰/₁₂ g. 1853 m. Lisa Abrahamsdotter fr. Håkafot.

d. Anna Greta f. 1824 g. m. Göran Viklund fr. Karlvik, Fågelberget.

s. Mikael f. 1827 ²⁴/₆ d. 1905 ²⁰/₆ g. m. Johanna Persdotter fr. Fågelberget. Bosatta i Storstattnet.

d. Brita f. 1829 g. m. Per Erik Persson fr. Fågelberget

d. Sara f. 1834 ²⁰/₁₁ g. m. Daniel Ersson (A:13).

Den ²⁰/₁ 1842 överlämnar Zakris Zakrisson hemmanet genom lottning till sonen Matts, som i sin tur samma dag överläter det till brodern Jakob. Denne, som då var ogift, säljer till brodern

20. *Johan Zakrisson* f. 1820 ²⁰/₁₁ d. 1899 ¹⁸/₁₀ g. 1847 m. *Brita Mattsdotter* (A:19) d. 1904 ²⁰/₆.

d. Sara Brita f. 1849 ¹/₇ g. m. Olof Jakobsson fr. Stenkjaer i Norge.

s. Johan f. 1852 ¹⁹/₅ d. 1864 ²⁰/₁ i feber.

s. Zakris Mattias f. 1855 ¹⁷/₃ d. 1856 ¹⁶/₃.

d. Anna Matilda f. 1856 ³⁰/₁₂ d. 1937 ³⁰/₇ g. m. Göran Göransson (Lill-Jörn) i Gussvattnet, Frostviken.

s. Mikael f. 1860 ²⁵/₈ d. 1942 ²⁸/₆.

d. Lisa Kajsa f. 1863 ¹¹/₁ g. m. Zakris Blomberg i Hallviken.

d. Ingeborg Petronella f. 1866 ²³/₅ d. 1866 ²³/₅.

d. Greta Johanna f. 1867 ²⁴/₁₁.

d. Ingeborg f. 1871 ¹⁵/₉ g. m. Per Persson, Gussvattnet.

År 1880 övertager genom lottning dottern Sara Brita hem-

Alavattnet

manet.

21. *Olof Jakobsson* f. 1836 $28/12$ d. 1911 $8/2$ i hjärnblödning (A:20)
g. m. *Sara Brita Johansdotter* f. 1849 $1/7$ (A:20).

d. Märta Brita f. 1871 $26/3$ g. 1896 $25/3$ m. Jöns Olsson fr.
Norrsjön i Frostviken.

Dottern Märta Brita övertar hemmanet 1897.

22. *Jöns Olsson* f. 1865 $10/1$ (A:21) g. m. *Märta Brita Olofsson*
(A:21).

s. Olof f. 1896 $27/12$ d. 1897 $18/1$ i lunginflammation.

d. Sara Ollana f. 1897 $29/12$ lärarinna g. 1933 $3/9$ m. Jonas
Nilsson Texhammar i Täxan.

s. Olof Emanuel f. 1900 $13/1$ d. 1939 $23/2$ i fettst.

s. Johan Daniel f. 1902 $6/3$ d. 1919 $23/3$ i nervfeber.

d. Maria Elise f. 1904 $22/5$ g. m. Edv. Vikström i Stamsele.

d. Brita Kristina f. 1906 $15/6$ d. 1920 i nervfeber.

d. Märta Gunhild f. 1909 $30/1$ g. m. Hjalmar Karlsson,
Stockholm.

d. Jenny Margareta f. 1910 $14/12$

d. Ingeborg Charlotta f. 1912 $5/10$

s. Jöns Harry f. 1918 $11/12$ d. 1939 $22/1$ i tbc.

År 1929 övertages hemmanet av sönerna Olof Emanuel och
Jöns Harry.

23. *Olof Emanuel Olsson* f. 1900 $13/1$ (A:22) g. 1934 m. *Emelinda*
Kristina Magnusson f. 1913 $8/4$ dtr. till Johan Magnusson i
Alanäs.

s. Johan Olof f. 1935 $30/4$

Efter sönernas död 1939 överta föräldrarna ånyo hemmanet
och änkefru Emelinda Olsson med sonen Johan Olof flytta till
Hallviken.

Hemmanet Högen $1/24$ mantal.

Zakris Zakrisson f. 1811 (A:19) började odla detta hemman,
som han omkring 1853 säljer till sin broder Jakob (A:19). Själv
flyttar han till Fågelberget.

24. *Jakob Zakrisson* f. 1819 $17/3$ d. 1888 $6/3$ i kräfta g. 1853 m. *Kajsa*
Lisa Persdotter f. 1833 $18/3$ d. 1899 $31/3$ fr. Havsnäs.

d. Sara Kajsa f. 1853 $24/6$ d. 1928.

d. Kristina f. 1856 $12/4$ g. 1885 $13/9$ m. Sven Petter Vikström,
Tåsjö.

d. Anna Greta f. 1859 $11/11$ g. m. Karl Karlsson fr. Lillvi-
ken i Alanäs.

s. Per f. 1863 $15/12$ d. 1943 i astma.

s. Zakris f. 1866 $22/11$ d. 1896 $29/11$

- s. Mikael f. 1872 ²²/₁₀
- s. Jakob f. 1878 ³/₆

Dottern Anna Greta övertar hemmanet 1878.

25. Karl Karlsson f. 1853 ²¹/₆ (A:24) g. 1881 m. Anna Greta Jakobsdotter f. 1859 ¹¹/₁₁ (A:24)

- s. Karl Johan f. 1881 ¹³/₆
- s. Jakob Emanuel f. 1883 ²⁰/₂
- d. Lisa Kajsa f. 1885 ¹³/₅
- s. Per Mattias f. 1887 ²⁵/₁

År 1888 säljer Karl Karlsson till Hernösands Ångsågsbolag och emigrerade 1888 ³⁰/₆ till U. S. A. Sven Petter Svensson Vikström arrenderade gården med inägor till 1914, då han köper den.

26. Sven Petter Vikström f. 1854 ¹⁵/₃ d. 1929 ¹³/₄ i hjärtfel (A:24)
g. 1885 ¹³/₉ m. Kristina Jakobsdotter f. 1856 ¹²/₄ (A:24).

- d. Kristina Elisabet f. 1886 ⁴/₁₀
- s. Sven Mattias f. 1888 ¹⁸/₁₁ Bosatt i Östersund.
- d. Kajsa Margareta f. 1890 ¹⁰/₃ d. 1890 ¹/₄
- d. Kajsa Margareta f. 1891 ³⁰/₃
- s. Jakob Petter f. 1893 ¹⁸/₄ d. 1893 ¹⁰/₅
- s. Jakob Petter f. 1894 ²²/₄
- s. Jöns Olof f. 1896 ⁷/₁₁
- s. Eliäs Johan f. 1901 ²⁹/₃

År 1924 säljer Sven Petter Vikström till sönerna

27. Jakob Petter Vikström f. 1894 ²²/₄ g. 1926 ¹³/₃ m. Margareta Eugenia Svanberg f. 1902 ¹³/₅ fr. Södra Öhn.

- d. Mary Elvira f. 1927 ²⁶/₃
- s. Sven Martin f. 1928 ²/₆
- d. Gunborg Kristina f. 1929 ⁵/₈
- s. Jakob Rune f. 1931 ⁶/₄
- d. Erna Margareta f. 1935 ²⁰/₄
- s. Lars Erik f. 1939 ²⁴/₁₂

28. Elias Johan Vikström f. 1901 ²⁹/₃ g. 1932 m. Mia Kristina Jönsson f. 1912 ⁶/₂ fr. Strömsund.

- s. Sven Lennart f. 1932 ²³/₉
- s. Jöns Bertie f. 1933 ⁷/₁₀
- s. Karl Gerhard f. 1935 ¹/₉
- s. Harald Ove f.

År 1936 köper Jakob Petter sin bröders del i gården. Elias Johan Vikström flyttar till Hallviken.

Olle Petter Lunds Odelstorp.

O. P. Lund var faktor för Hernösands Ångsågsbolag. Han köpte 1874 av Jakob Zakrisson 8 kapland.

Alavattnet

29. *Olof Peterson Lund* f. 1839 $\frac{2}{4}$ fr. Stören i Norge g. 1873 $\frac{30}{6}$ m. *Elisabet Persdotter* f. 1850 $\frac{15}{12}$ fr. Föllinge.

- s. Per f. 1873 $\frac{20}{11}$
- s. Jöns f. 1875 $\frac{6}{8}$
- s. Olle f. 1877 $\frac{14}{10}$
- d. Regina f. 1880 $\frac{19}{9}$
- s. Anders Edvard f. 1883 $\frac{18}{3}$

O. P. Lund säljer 1886 till Sven Petter Vikström och flyttar till Norge. Nuvarande Jakob Petter Vikströms gård är O. P. Lunds odelstorp.

Hemmanet Högen $\frac{7}{192}$ mantal började odlas omkring 1850 av.

30. *Anders Mikaelsson* f. 1824 $\frac{2}{1}$ fr. Espnäs g. 1848 $\frac{29}{10}$ m. *Bengta Persdotter* f. 1818 $\frac{1}{1}$ fr. Risnåset, Espnäs.

- d. Elin f. 1849 $\frac{19}{8}$
- d. Britta f. 1851 $\frac{10}{7}$
- s. Mikael f. 1853 $\frac{10}{9}$
- d. Anna Greta f. 1855 $\frac{11}{11}$
- s. Per f. 1859 $\frac{7}{3}$

Anders Mikaelsson säljer hemmanet till Olof Engelbrektsson Wik, som i sin tur säljer till Matts Mattsson omkring 1874.

31. *Matts Mattsson* f. 1838 $\frac{4}{6}$ Inflyttad fr. Ytterhogdal 1871. g. 1871 $\frac{1}{7}$ m. *Karin Jönsdotter* f. 1849 $\frac{22}{1}$ fr. Frostviken.

- s. Matts f. 1871 $\frac{18}{9}$
- s. Jöns f. 1874 $\frac{14}{1}$
- s. Olof f. 1876 $\frac{3}{11}$
- d. Kristina f. 1879 $\frac{25}{8}$
- s. Anders f. 1882 $\frac{1}{4}$.

Matts Mattsson säljer skattehemmanet Högen om $\frac{7}{32}$ tnl. till Erik Ersson (A:5). Lagfart den $\frac{19}{2}$ 1884 å $\frac{7}{192}$ mantal. Den $\frac{25}{8}$ 1893 säljer Erik Ersson till sin måg Frans Mikael Näsström (A:5). Sedan Matts Mattsson utflyttning till Alsen den $\frac{18}{4}$ 1884 har hemmanet varit utan åbo.

Hemmanet $\frac{3}{128}$ mantal.

Den $\frac{21}{2}$ 1874 säljer Johan Zakrisson $\frac{9}{64}$ tnl. av sitt hemman till

32. *Olof Engelbrektsson (Ingebretson) Wik* f. 1835 $\frac{19}{2}$ d. 1904 $\frac{17}{7}$ Infl. fr. Norge g. 1864 $\frac{16}{10}$ m. *Anna Jönsdotter* f. 1846 $\frac{17}{10}$ d. 1906 $\frac{20}{11}$ fr. Almdalen i Föllinge.

- s. Engelbrekt f. 1865 $\frac{6}{8}$ d. 1865 $\frac{9}{8}$
- s. Jöns f. 1869 $\frac{12}{2}$

- s. Engelbrekt f. 1871 $\frac{9}{4}$
 s. Olof f. 1874 $\frac{25}{1}$
 s. Anders f. 1878 $\frac{6}{10}$
 d. Kristina f. 1881 $\frac{16}{2}$ g. 1914 $\frac{24}{6}$ m. Nils Blomberg i Gärdnäs.
 s. Nils f. 1887 $\frac{26}{8}$ d. 1895 $\frac{13}{3}$
33. Jöns Wik f. 1869 $\frac{12}{2}$ d. 1937 $\frac{26}{12}$. En god fiolbyggare, g. 1901 $\frac{20}{12}$ m. Brita Serafia Eriksson f. 1872 $\frac{25}{11}$ fr. Gäddede.
 s. Olle f. 1904 $\frac{7}{11}$
 d. Aina f. 1905 $\frac{30}{12}$ g. 1931 m. Mattias Näsström, Ringvattnet.
34. Engelbrekt Wik f. 1871 $\frac{9}{4}$ d. 1944 $\frac{11}{7}$ Flyttade till Grelsgård, Strömsund 1920 $\frac{19}{7}$. g. 1897 $\frac{6}{7}$ m. Brita Jonsdotter f. 1870 $\frac{13}{2}$ fr. Espnäs.
 s. Olof f. 1897 $\frac{12}{7}$
 d. Anna f. 1900 $\frac{6}{5}$ g. 1928 $\frac{20}{11}$ m. Erik Nordén fr. Järvsö, Hälsingland.
 d. Elisabet f. 1902 $\frac{25}{12}$
35. Olof Wik f. 1874 $\frac{25}{1}$ Flyttade till Bonäset 1917 och till Torvalla 1923. g. 1907 $\frac{7}{9}$ m. Anna Forsberg f. 1886 $\frac{19}{8}$ fr. Bonäset.
 d. Anna Kristina f. 1908 $\frac{2}{6}$
 s. Nils f. 1909 $\frac{26}{9}$
 d. Bengta f. 1913 $\frac{3}{0/4}$
 s. Olof f. 1915 $\frac{17}{7}$
 d. Märta f. 1924 $\frac{30}{11}$
36. Anders Wik f. 1878 $\frac{6}{10}$ g. 1901 $\frac{14}{2}$ m. Anna Näsström f. 1883 $\frac{1}{1}$ d. 1927 $\frac{10}{3}$ fr. Ringvattnet.
 d. Anna Erika f. 1901 $\frac{9}{4}$ g. 1923 $\frac{26}{8}$ m. Henry Strandberg, Jormvattnet.
 d. Kristina Olivia f. 1902 $\frac{22}{12}$ g. m. Algot Åslund, Fränsta, Medelpad.
 s. Ole Zakarias f. 1905 $\frac{22}{11}$ g. 1943 $\frac{24}{7}$ m. Britta Wikander fr. Espnäs.
 d. Märta Elisabet f. 1909 $\frac{7}{4}$ g. m. Heimer Wigen, Östersund.
 s. Anders Halvar f. 1917 $\frac{9}{7}$
37. Zakarias Wik f. 1905 $\frac{22}{11}$ (A:36).
38. Algot Leonard Åslund f. 1889 $\frac{11}{4}$ (A:36) g. m. Kristina Olivia Wik (A:36).
 d. Anna Märta f. 1936 $\frac{20}{8}$
 s. Anders Alvar f. 1939 $\frac{17}{2}$

Jöns Wik (A:33) bygger egen gård 1903/04. Efter Jöns Wiks frånfälle övertages hemmanet av mågen

Alavattnet

39. *Mattias Näsström* f. 1897 ²⁹/₉ (A:33) g. m. *Aina Wik* f. 1905 ³⁰/₁₂ (A:33).

- d. *Birgit* f. 1931 ⁶/₁₀
- s. *Olof Torgny* f. 1934 ²⁶/₂
- s. *Kjell Elias* f. 1940 ⁸/₇ d. 1942 ²⁴/₂
- s. *Kjell Stefan* f. 1944 ¹⁹/₁

Lägenheten 1⁴⁷ av Alavattnet 1⁴⁵

Nämnda lägenhet började odlas och bebyggas 1892 och inlöstes enligt ensattarlagen år 1937 av

40. *Mikael Johansson* f. 1860 ²⁵/₃ d. 1942 ²⁸/₆ g. m. *Brita Kristina Karlsdotter* f. 1863 ¹⁴/₁₁ fr. Lillviken, Alanäs.

- s. *Johan* f. 1885 ¹⁵/₂ d. 1885 ¹/₄
- d. *Brita Karolina* f. 1886 ⁴/₁ g. m. *Erik Nordin*, Espnäs.
- d. *Anna Matilda* f. 1887 ²⁸/₇ g. 1911 ¹/₇ m. *Axel Lövenberg*, Strömsund.
- d. *Elisabet Kristina* f. 1889 ¹⁹/₁ d.
- d. *Sara Serafia* f. 1890 ²⁵/₅ g. m. *Anders Henriksson Enevåg*, Espnäs.
- d. *Johanna Olivia* f. 1894 ¹/₅. Bosatt i Strömsund.
- s. *Johan Olof* f. 1897 ²⁵/₃ d. 1917 i tbc.
- s. *Erik Amandus* f. 1899 ²³/₃. Bosatt i Hallviken.
- d. *Ingeborg Gunnea* f. 1901 ¹¹/₂ g. m. *Folke Strand*, Kramfors.
- s. *Karl* f. 1903 ²³/₁₀ d. 1903 ²³/₁₀
- d. *Signe Charlotta* f. 1905 ¹⁷/₁ g. m. *Martin Andersson*, Hedesunda, Gävleborgs län.
- s. *Mikael Alexis* f. 1909 ¹⁷/₇.

Lägenheten brukas nu av sonen *Mikael Alexis Johansson*.

Bonäset.

I ett utslag, givet Frösö kungsgård den 18 sept. 1758, fick drängen Olof Olofsson i Öhn tillstånd att anlägga ett nybygge på Bonäset söder om Espnäs by vid Ströms Wassdahl. Storleken på nybygget beräknade till 1 tunn. eller $\frac{1}{6}$ gårdemantal, och byamännen i Espnäs hade givit sitt samtycke. Vid syn den 5 april s. å. befanns också nybygget kunna anläggas utan förfång för grannarna. Nödig slåtter kunde upparbetas. Långmarksflon kunde ge 10 lass hö, Envågsflon 10, Stormyren 20, myren väster om Skarfhöjden 10, myren mellan Alavattnet och Elgskogsvattnet 10 och Svedjemyren slutligen 7 lass hö. För hemmanets upparbetande beräknade 14 frihetsår. Det tillkom häradsskrivaren i orten att detta i jordeboken och räkenskaperna anteckna. Kronobefallningsmannen hade att noga tillse, att nybygget under frihetsåren försattes i försvarligt skick. Avvittringssynerätten eller domhavaden i orten och lantmätaren hade att tilldela skog och mark i proportion till hemmanstalet.

Vid Hammerdals häradsrätts vårting den 13 mars 1770 anmälde ovannämnde nybyggare, att han trots all flit ej hade förmått att erlægga skatt och att han därför anhöll om förlängning av frihetsåren. Häradsrätten gav länsmannen Joh. Gröndahl i uppdrag att jämte tvenne nämndemän till sommaren undersöka saken och hålla syn. Protokollet skulle företes vid nästa ting. Länsmannen förrättade synen tillsammans med nämndemännen Mårten Andersson i Öhn och Göran Karlsson i Grelsgård.

Vid nybygget hade uppförts tvenne stugor, en källare med bod över, ett härberge, kornlada, redskapshus, stall med höskulle och foderbod, fähus med foderbod och en badstuga. Den upparbetade åker utgjorde $5\frac{3}{4}$ mätlingar. En mätling = 1925 eller 2304 kvadratalnar, beroende på om en stång beräknas till $3\frac{3}{4}$ eller 4 alnar. Förland till åkers upparbetande befanns vara alltför stembundet. Från det redan upparbetade åkerlandet hade enligt uppskattning bortförts 2300 lass sten. Från en nyligen upptagen åker om 1 mätling hade brutits upp och förts bort 100 lass sten. Höslåtern uppskattas till 2 å 3 lass. Under medelmåttiga år kunde bärgas 35 lass starr- och hästfoder och på nybygget kunde ej födas mer än 1 häst, 5 kor och 3 ungnöt, men då måste också till vinterfoder anskaffas skav och löv till ungefär hälften. Något mer hästfoderslätter skulle kunna uppodlas. Synemännen

Bonäset

funno, att de 14 frihetsåren voro otillräckliga och föreslogo ytterligare 30 frihetsår. Rätten tillstyrkte 24 frihetsår.

Vid avvittringen 1782 — 86 upptogos tomterna för man- och ladugård och humlegård till 6 kappland, öppen åker med röd och vit sandmylla $\frac{1}{2}$ å 1 aln djup till 1 tunnl. 28 kappl. och åkerland, bevuxet med gran och björkbuskar, till 2 tnl. 19 kpl. Hemslåttarn 4 tnl. 28 kpl. beräknades ge 3 parmar hästfoder och $9\frac{1}{2}$ parmar starrfoder. Humlegård kunde anläggas enligt lag. Kvarnställe var gemensamt med Espnäs. Rör, gädda, abborre och mört kunde fiskas i Vattudalen och Lillallvattnet. Av slåttarn med tillhjälp av halm, skav och löv kunde födas 1 häst, 1 fåle, 8 kor, 4 ungnöt och 20 små kreatur, får och getter. Till byn hörde följande skogsmarker: 1269 tnl. bevuxna med tall, gran och björk, där byamännen kunde få nödigt gårdslefång, timmerskog och vedbrand, 2486 tnl. sämre gran- och björkskog, 25909 tnl. med gran och björk samt 9706 tnl. med gran och björk tjänlig till såg- och hustimmer. Samtliga skogsmarker voro stenbundna, och de flesta hade någorlunda mulbete.

Enligt 1795 års jordebok blev kronohemmanet Bonäset om $1\frac{1}{2}$ tunnland eller $\frac{1}{4}$ gårdemantal ordentligt skattlagt den $\frac{31}{7}$ och $\frac{4}{9}$ 1789. Skatten fastställdes till 2 riksdaler 24 skillingar, landskild —:32:—, silverskatt 1,10:1, skjutsfärdepengar —:29:— och prostetull —:—:3.

Den 19 juni 1852 skatteköpas i Bonäset tvenne hemman å $\frac{63}{256}$ och $\frac{21}{256}$ mantal.

Laga skifte för byarna Espnäs, Risnäset och Bonäset begärdes av hemmansägaren Erik Hansson i Risnäset. Enligt resolution den 29 september 1856 förordnades kommissionslantmätaren Theodor Sandström till skiftesförrättare. Som medhjälpare anlätade han lantmäteriauskultanten E. O. Åkerstedt. Godemän voro Mårten Zakrisson i Näset och Nils Jonsson i Jonsgård, och Bonäsets byamän voro Erik, Mårten och Sven Andersson samt Anders Nilsson med resp. $\frac{216}{296}$, $\frac{108}{296}$, $\frac{108}{296}$ och $\frac{144}{296}$ tunnland. Vid första sammanträdet den 20 april 1857 påyrkade samtliga, att förrättningen måtte inställas. Några lagliga grunder för sitt yrkande kunde de ej åberopa. Som skäl angåvo de, att skifteslagets ägor voro vidsträckta och saknade gränser och marken dålig. Skiftesmannen framhöll det olämpliga i att uppskjuta, och det blev inget uppskov. Till sammanträdet den 14 juni 1859 hade ägorna kartlagts. Denna gången voro Pål Jonsson i Öjaren och Nils Nilsson i Vedjeön godemän. Den 16 i samma månad beslöts, att Mårten Andersson, som haft ofullständiga byggnader på samma tomt som sin broder Erik, skulle flytta till västligaste ändan av inägorna. På det sättet bereddes honom enskifte. Han fick nämligen alla sina inägor, skogsmark och slätter i ett sammanhang. Erik Andersson fick orubbat sitta kvar på gamla tomten och fick all sin skogsmark österut mot gränsen till Öhns by.

— PRIS Kr. 2:50 —

Jämtlands-Tryckeriet Strömsund 1945